UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Reiffenstuel, Anaklet

Monachii, 1699

Quæstio I. Quid, & quotuplex sit Contractus?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40206

Visual Library

TRACTATVS VIII.

DE CONTRACTIBUS.

Contractus, I. unde sic dicti?

INter alios modos acquirendi rerum dominium rectè connumerantur Contractus, sic dicti, *quia* (ut inquit Doctor Subtilis 4. dist. 5. q. 2. §. De secundo) *ibi simul trahuntur voluntates partium; trahitur enim iste ad transferendum in illum à commodo, quod expectat ab illo, vel quod expectat transferendum in se.* Et de Contractibus procedit illud vulgatum Doctorum: *Quod à principio est voluntatis, ex post facto fit necessitatis*; id est, post contractum semel ritè celebratum, arg. *l. Sicut. C. de Action. & obligat.* Unde haud immeritò de contractibus, utpote quorum obligatio non solùm pro Foro externo, verùm etiam in Foro conscientiæ atque interno, locum habet, impræsentiarum agitur.

DISTINCTIO I.

De Contractibus in genere.

QUÆSTIO I.

Quid, & quotuplex sit Contractus?

Contractus accipitur largè, Et strictè.

2. COntractus dupliciter accipitur, largè & strictè *Contractus largè* acceptus coincidit cum pacto generatim sumpto; quo modo omnem prorsus contractum, sive gratuitum, sive onerosum sub se comprehendit. *Contractus strictè* acceptus sub se complectitur solum contractum onerosum, seu reciprocum, qui nempe ex utraque parte paciscentium, seu con-

contrahentium parit obligationem. Hoc ipsum ut unà cum annexis clariùs intelligatur, sit

3. CONCL. I. *Contractus largè* acceptus, seu *Pactum* generatim sumptum, *est duorum, vel plurium in idem placitum, & consensus*, ita *L. 1. ff. de Pactis.* Scotus *4. dist. 26. q. 1.* §. *Ad solutionem*, & alij. Contractus largè, seu pactum, quid?

4. Dicitur, *duorum, vel plurium placitum, & consensus.* Nam, ut rectè *cit. L. 1.* notatur, nullus est contractus, nullàque obligatio, quæ non habeat duorum vel plurium consensum, seu conventionem in idem; id est, plurium in unum, unámque sententiam consensum in ordine ad aliquid dandum, faciendum, vel non faciendum. Unde si unus quidpiam donavit aut promisit, alter verò id non acceptavit, aut recusavit, jam non fuit contractus, neque oritur inde aliqua obligatio. Requirit necessariò plurium consensum in idem.

5. Necesse insuper est, ut talis duorum consensus sit reciprocus, id est, inter se mutuò factus: quia ad contractum non sufficit, ut quovis modo duo in idem consentiant, sed requiritur, ut consensus suos in se mutuò dirigant. Hinc Donatio & Promissio, etiamsi à duobus communi consensu fiat respectu unius tertij, antequàm sit acceptata ab illo tertio, ejúsque consensus reciprocus accedat, non habet rationem contractûs seu pacti, sed primùm post ejusdem acceptationem. Et quidem reciprocum.

6. Quinimò ex hoc generatim infertur, quòd nulla Promissio seu Pollicitatio, antequàm sit acceptata, pariat quandam obligationem, ne quidem naturalem, aut in Foro conscientiæ. Unde si alteri promisisti, aut donâsti quidpiam interiùs solummodò, non obligaris. Idem dicendum, quando tu signo externo tuam Promissionem vel Donationem manifestâsti, alter verò eam necdum intellexit, aut non acceptavit: siquidem in neutro casu fuit contractus, ob defectum reciproci consensûs, & consequenter nulla obligatio inde subsecuta. Promissio, antequam sit acceptata, non obligat.

7. Et hinc discrimen est inter Votum, seu Promissionem Deo factam, & Promissionem homini factam: illa quippe, licèt interno tantùm animo concepta sit, illicò à Deo cordium inspectore cognoscitur, & acceptatur; hæc verò, nisi externo signo manifestata, & Promissario indicata fuerit, ab eo neque cognosci, neque acceptari potest: nam *homo videt ea, quæ parent, Deus autem intuetur cor*, 1. Reg. 16. Et hinc plures Doctores de pacto inter homines existente loquentes, asserunt, quòd Pactum sit *duorum reciprocus in idem consensus, signo sensibili expressus*: nam aliter Discrimen inter promissionem Deo, & homini factam.

ter homines nequeunt consensum alterius cognoscere, & acceptare.

Contractus propriè, quid?

8. Concl. II. *Contractus propriè*, ac in rigore, accipitur pro pacto reciproco oneroso, quod ex utraque parte paciscentium seu contrahentium obligationem parit. Unde rectè definitur *l. Labeo. ff. de Verb. signif.* dicendo: *Contractus est ultrò citróque obligatio*; id est, duorum vel plurium in idem consensus, ultrò citróque obligationem pariens: qualis est Emptio, Venditio, Locatio, Conductio, & hujusmodi, ubi venditor est obligatus ad dandam mercem, emptor verò ad refundendum pretium, &c.

Solvitur objectio.

9. Nec dicas. Inter patrem & filium, subditum & Superiorem, &c. datur mutua, sive ultrò citróque obligatio, non tamen contractus; ergo data contractûs definitio non est bona. Resp. enim, distinguendo antecedens: inter patrem & filium, subditum & Superiorem &c. datur mutua obligatio, orta ex Justitia commutativa, negatur; orta ex alijs Virtutibus, utputà ex Pietate, Observantia, & hujusmodi, conceditur antecedens, sed negatur consequentia. Nam Contractus est ultrò citróque obligatio, quæ oritur ex motivo Justitiæ commutativæ post mutuum contrahentium consensum.

Contractus explicitus,

10. Concl. III. Contractûs variæ sunt divisiones. Et quidem is primò dividitur in explicitum, & implicitum. *Contractus explicitus*, seu formalis est, qui fit expressâ partium conventione; & hic propriè dicitur *Contractus*.

Et implicitus seu interpretativus, ac

Implicitus, seu *interpretativus* est, qui fit implicitè solùm, & absque ulla expressa pactione: qualis est Tutela (id est, quando quis in se suscipit officium Tutoris) & quodvis aliud Officium. Qui enim aliquod Officium suscipit, eo ipso se obligat erga alterum, & alter obligatur erga ipsum, juxta leges & consuetudines circa tale Officium receptas, neque requiritur alia conventio expressa: & hic dicitur *quasi Contractus*.

Quasi Contractus.

Contractus lucrativus seu gratuitus,

11. Deinde Contractus in communi dividitur in lucrativum, & onerosum. *Contractus lucrativus* (quem & *gratuitum* appellant) est, in quo nihil rependitur: ut Promissio, Donatio, Commodatum, &c. Huc referri possunt Testamentum, & Legatum, quæ sunt donationes quædam in diem.

Et onerosus.

Contractus oneros est, in quo aliquid loco eius, quod datur, reddi debet, vel præstari: ut fit in Emptione, Locatione, & hujusmodi.

Contractus absolutus, & *tum*.

12. Tertiò Contractus dividitur in *absolutum*, & *conditionatum*. Ille est, qui fit independenter à quacunque conditione: hic

hic verò, qui fit dependenter ab aliqua conditione extrinseca; v.g. dono tibi meum equum, si eris promovendus ad tale officium, vel si navis ex Indijs advenerit. Porrò valor Contractûs conditionati pendet ab eventu, seu veritate conditionis adjectæ, eâque non existente, seu non impletâ, nullam inducit obligationem: idque defectu consensûs, eò quòd quis non aliter contrahere intenderit, nisi sub eventu talis conditionis extrinsecæ. Et additur, *conditionis extrinsecæ*: nam conditiones, quæ tacitè ac de jure insunt, v.g. *si potero, si alter non resiliat à contractu, &c.* non reddunt Contractum conditionatum, prout in simili de Juramento superiùs (a) dictum est.

conditionatus, quid?

(a) *Tract. 6. Dist. 2. n. 24.*

QUÆSTIO II.

Qualis consensus requiratur ad valorem Contractuum?

13. CONCL. I. Ad valorem Contractuum omninò requiritur mutuus, & reciprocus contrahentium consensus, ut patet ex ipsa definitione Contractûs *n. 8.* allatâ. Porrò ad talem consensum quatuor communiter requiruntur conditiones. I. Ut consensus sit liber, de quo plura in sequentibus Conclusionibus. II. Ut consensus sit serius, seu promissorius; id est, fiat cum voluntate seriò contrahendi, in qua jam involuitur animus se obligandi juxta naturam contractûs celebrati. Ratio hujus conditionis est: quia consensus simulatus reverà consensus non est, sed tantùm fingitur; sine consensu autem contractus validus non est. Unde infertur, quòd fictè contrahens reipsâ ex tali contractu non obligetur, utpote qui jure naturæ irritus est, & nullus: peccat tamen juxta gravitatem materiæ, qui proximum suâ fictione injustè decipit; unde & tenetur eidem ad recompensationem damni, si quod forsan fuit subsecutum ob suam fictionem. III. Ut consensus internus aliquo signo externo sit expressus: alioquin enim alter contrahentium non posset cognoscere, neque acceptare consensum præstitum; sine tali autem acceptatione contractus non obligat. IV. Ut talis consensus acceptetur ab altero, cum quo fit contractus, ob rationem paulò antè positam.

Ad consensum pro valore Contractuum requiruntur quatuor cõditiones.

I.

II.

III.

IV.